

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Tomáš Nakládal**

Název práce: **Vývoj rumunsko-sovětských vztahů v 50. a 60. letech 20. století**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Mgr. Filip Šisler

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Jako cíl předkládané bakalářské práce si diplomant vytknul analyzovat vztahy mezi Sovětským svazem a Rumunskem v 50. a 60. letech 20. století, tedy v období, kdy Rumunsko postupně opustilo pozici věrného spojence Moskvy, začalo vůči SSSR vystupovat nezávisleji a hledat „specifickou cestu k socialismu“. Autor zkoumá bilaterální vztahy především v oblasti politické a v menší míře vojenské, spíše okrajově se pak vyjadřuje rovněž ke vztahům ekonomickým a kulturním. Velmi správně diplomant sleduje úzkou souvislost formujícího se nezávislejšího postoje Bukurešti se sovětsko-čínskou roztržkou.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Zkoumání bilaterálních vztahů jakýchkoliv zemí není jednoduchou záležitostí, je poměrně časově náročné a vyžaduje dobrou práci s prameny a literaturou a kritický pohled autora. V tomto ohledu si diplomant vedl celkem dobře. Zohlednil prakticky veškerou v ČR dostupnou literaturu (snad jen s výjimkou *Dějiny Rumunska* z ediční řady Nakladatelství Lidové noviny) a některé primární a internetové zdroje v jazycích, které ovládá. Práci pro větší názornost vhodně doplnil čtyřmi přílohami, jedná se o přepis dvou čínských a dvou rumunských primárních zdrojů, ve všech případech přeložených do angličtiny. K vlastnímu textu mám však tyto dílčí připomínky:

- Práce by si zasloužila podrobnější zhodnocení a kritiku použitých zdrojů.
- Diplomant velmi často v práci uvádí jména osobností, aniž by alespoň stručně zmínil, o koho se jedná. Při první zmínce o dané osobě je toto nezbytné.
- Jméno Gheorghe Gheorghiu-Deje je na většině míst uvedeno chybně jako Gheorgiu-Dej.
- Na str. 6 je rumunský komunistický funkcionář Petre Borilă uveden pod chybným jménem Borilăji.
- Na str. 8 autor píše: „*Doma duch maďarské revoluce nejvíce rezonoval ve studentských městech jako byly Bukurešť, Cluj a Temešvár.*“ To je pravda pouze částečně, jelikož v Rumunsku studenti nebyli hlavními nositeli sympatií vůči maďarskému povstání v roce 1956. Daleko větší ohlas tyto události našly mezi příslušníky maďarské menšiny v Sedmihradsku a také mezi liberálnější orientovanými příslušníky rumunské inteligence.
- Na str. 12 autor píše: „*Rumunsko se opatrně stavělo proti některým protičínským krokům ze strany SSSR a bylo Číně dokonce nabídnuto členství v RVHP, které ovšem nebylo realizováno.*“. Zde si diplomant poněkud protičeří, jelikož skutečnost, že Čína byla přizvána do RVHP, rozhodně nelze chápat jako protičínský krok.
- Na str. 13. autor píše: „*Aby došlo ke zlepšení hospodářské situace Rumunska, byla v dubnu 1963 podepsána nová obchodní smlouva s Čínou.*“ Zlepšení hospodářské situace bylo pouze vedlejším záměrem Rumunska v souvislosti s podpisem obchodní dohody. Primární důvody pro její signování byly nepochybně politické. Rumunsko usilovalo o nalezení jiného významného obchodního partnera, než byl SSSR. Autor přitom o rumunském sblížení s Čínou píše celkem obšírně, je proto škoda, že tato věta je naprosto vytržena z kontextu.
- Na str. 14 autor píše: „*Chruščov hovořil o možnosti plebiscitu v Transylvánii a Besarábii*“... ve smyslu něčeho, co mělo poškodit Rumunsko a oslabit jeho vliv. Zatímco diskutovaná územní revize v podobě možného odtržení Transylvánie (Sedmihradsko) by skutečně znamenala vážné narušení teritoriální integrity Rumunska, plebiscit v Besarábii nemohl mít na Rumunsko negativní vliv, jelikož oblast byla od roku 1940 (1944) součástí Sovětského svazu coby Moldavská SSR, a v případě pro-rumunských sympatií tamního obyvatelstva by všelidové hlasování mohlo spíše znamenat separatistické tendence v rámci samotného SSSR.
- Na str. 20 autor píše: „*Předmětem těchto jednání nebyl jen rozkol v oblasti řízení ekonomiky, ale také rumunský postoj k záležitostem ve Varšavské smlouvě...*“ Není však uvedeno, k jakým záležitostem konkrétně, jedná se o nešťastně formulovanou větu.

- Str. 32: „...podporovatele imperialismu a kontrarevoluce v Československu.“ – toto by mělo být v textu v uvozovkách, jedná se o citaci.
- Závěr je pouhým shrnutím a zobecněním celého textu práce, chybí vlastní hodnocení autora.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Zdroje jsou citovány správně, rovněž forma odkazování v podobě poznámek pod čarou je v pořádku. Práce je psána čtivým jazykem, nicméně její stylistická a gramatická úroveň není příliš oslňující. V tomto ohledu mám k textu následující výhrady:

- 1) Nesprávné skloňování rumunských jmen: např. Tismaneanua, Ionescua, Stanciua - správně Tismaneana, Ioneska, event. Ionesca, Stancia (s. 3), Murgescuho článek – správně Murgeskův, event. Murgescův (s. 19). Chápu, že autor neovládá rumunský jazyk a pochopitelně mu to nikterak nevytýká, ale měl si alespoň zjistit a osvojit správný způsob skloňování rumunských jmen.
- 2) Bukurešť, Cluj, Temešvár (s. 8) – názvy měst je nutné psát v jednotné podobě: buďto ponechat rumunské pojmenování, nebo užívat české verze, ale nikdy nelze kombinovat obojí.
- 3) Neobratné, někdy hovorové formulace vět. Příklady: „*To se Gheorgiu-Dejovi nelíbilo, neb ho to osobně ohrožovalo.*“ (s. 4), „*Do konce roku 1961 se ještě Gheorgiu-Dej veřejně zastával Moskvy v akcentu na destalinizaci a socialistického internacionalismu...*“ (s. 11), „...*aby nedošlo k obnovení Moskvy, jakožto centra komunistického hnutí.*“ (s. 13), „...*článek se nesl v duchu národní suverenity, nezávislosti a teritoriální integrity země.*“ (s. 19), „*Pro získání popularity [Ceaușescu] masově objížděl zemi...*“ (s. 26), „*Ceaușescu tedy v rámci zklidnění napětí zmírnil některá svá prohlášení a upnul svou pozornost jinam.*“ (s. 32, lze se ptát kam?).
- 4) V poznámce pod čarou č. 8 na str. 5 není uveden autor zdroje, rok vydání, v jakém periodiku (knize) text vyšel.
- 5) Překlepy: západ (chápan jako geopolitický blok, nikoliv jako světová strana) (s. 5), stalinova kritika (s. 6), politbyro (s. 7), „*Po jarních událostech 1956 došlo k opatrnému rozvíření úvah a diskusí mezi částí inteligence o tom, že je třeba správně pojmenovat, kdo je zodpovědný za některé excesy z minulých let, jako byla třeba stavba kanálu mezi Dunajem a Černým mořem, vyloučením skupiny straníků kolem Any Paukerové, umlčení umělecké svobody a rusifikaci rumunského kulturního a školního života.*“ – věta nedává smysl (s. 7), „*V Rumunské společnosti...*“ (s. 10), „...*akcent na destalinizaci a socialistického internacionalismu...*“ (s. 11), Vliv Čínsko-sovětské roztržky (nadpis podkapitoly na str. 12), východ, západ (str. 14), „*Po nástupu Nicolae Ceaușescu do vedoucí pozice...*“ (s. 23, není navíc uvedeno, do jaké pozice konkrétně), „...*snahy vyústili...*“, „...*země by měli spolupracovat...*“ (s. 33).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Je potřeba vyzdvihnout, že diplomant do svého výkladu zahrnul všechny důležité momenty a aspekty rumunsko-sovětských vztahů ve sledovaném období, a popsal je stručně, výstižně a vcelku i jasně. Obecně lze proto konstatovat, že cíle práce bylo dosaženo. Na druhou stranu vlastní text trpí řadou nedostatků, ať již faktografických, gramatických nebo stylistických. Práce by před vlastním odevzdáním nepochybně bývala potřebovala lepší redakční úpravu. Z těchto důvodů se tato bakalářská práce řadí spíše k těm průměrným.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři): Vyjádřit se k výše uvedeným připomímkám.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

I přes výše uvedené připomínky text vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářskou práci. Doporučuji proto tuto práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře (2)** – **dobře (3)**, v závislosti na výkonu, který podá diplomant při obhajobě.

Datum: 8. června 2015

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.